ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ТУРБОГАЗ" м. ХАРКІВ

Звіт про управління

за рік, що закінчився 31 грудня 2020р.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

«Турбогаз»

Звіт про управління за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

	Стор.
1. Опис діяльності Товариства та організаційна структура	3
2. Результати діяльності	5
3.Активи, зобов'язання та ліквідність Товариства	6
4.Екологічні аспекти	10
5. Кадрова політика та соціальні аспекти	11
6. Ризики	13
7. Дослідження та інновації	16
8.Фінансові інвестиції	16
9.Перспективи розвитку	16
10.Корпоративне управління	17

3.2.Аналіз структури і динаміки необоротних активів

Згідно аналізу структури та динаміки необоротних активів (табл. 3.2), найбільшу питому вагу у складі необоротних активів займають основні засоби ПрАТ «Турбогаз» (29,8%) та фінансових інвестицій у ДП «Дослідний завод» (26,7%).

Основне збільшення вартості нематеріальних активів відбулося у зв'язку з переведенням до складу нематеріальних активів конструкторської документації, яка враховувалася як необоротних активів, утримуваних для продажу.

Товариство, згідно договору від 24.03.20р №638/20, надало позику співробітнику (не пов'язана особа) зі строком погашення до 30.09.2028р. Договір позики безвідсотковий. Довгострокова дебіторська заборгованість при первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю.

Основне збільшення вартості основних засобів відбулося у зв'язку з придбанням обладнання. Нарахування зносу основних засобів і нематеріальних активів проводилося у встановленому порядку; станом на кінець звітного періоду показник зносу основних засобів ПрАТ «Турбогаз» складає 80,0%.

Таблиця 3.2

Аналіз структури і динаміки необоротних активів

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Необоротні активи:								
Нематеріальні активи:								
остаточна вартість	2649	5320	2671	200,8	100,8	12,8	21,4	8,6
первісна вартість	7080	11201	4121	158,2	58,2			
накопичена амортизація	4431	5881	1450	132,7	32,7			
Незавершені капітальні інвестиції	25	0	0	100,0	100,0	0,1	0,0	-0,1
Основні засоби:								
остаточна вартість	6901	7406	505	107,3	7,3	33,2	29,8	-3,4
первісна вартість	35014	37010	1996	105,7	5,7			
знос	28113	29604	1491	105,3	5,3			
Інші фінансові інвестиції	6637	6637	0	100,0	0,0	31,9	26,7	-5,2
Довгосрокова дебіторська заборгованість	0	828	828	100,0	100,0	0,0	3,4	3,4
Інвестиційна нерухомість	4514	4617	103	102,3	2,3	21,7	18,6	-3,1
Відстрочені податкові активи	55	23	-32	41,8	-58,2	0,3	0,1	-0,2
Усього необоротних активів	**20781**	**24831**	**4050**	**119,5**	**19,5**	**100,0**	**100,0**	
Процент зносу:								
Нематеріальних активів	62,6%	52,5%	-10,1%	83,9	-16,1			
Основних засобів	80,3%	80,0%	-0,3%	99,6	-0,4			

3.3.Аналіз структури і динаміки оборотних активів

У звітному періоді значно зменшилися запаси сировини і матеріалів на 29 455 тис. грн, об'єм незавершеного виробництва зменшився на 25 501 тис. грн. Це пов'язано з відвантаженням продукції замовникам.

Вкладення у виробництво на заводах-співвиконавців (стаття «аванси видані») зменшилися на 18 511 тис. грн.. Вкладення у виробництво ДП «Дослідний завод» ПрАТ «Турбогаз» зросли на 12 519тис. грн. (стаття «внутрішні розрахунки»). Має місце суттєве збільшення дебіторської заборгованості покупців за відвантажену продукцію на 104 612 тис. грн.

Питома вага поточних фінансових інвестицій (вкладення у інвестиційні сертифікати пайових інвестиційних фондів) скоротилася, вартість їх зменшилась на суму 4 050 тис. грн. внаслідок переоцінки, виконаної у звітному періоді у порядку, що встановлено законодавством.

Аналіз структури і динаміки оборотних активів проведений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Аналіз структури і динаміки оборотних активів

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Оборотні активи:								
Виробничі запаси	61864	32409	-29455	52,4	-47,6	18,8	8,5	-10,3
Незавершене виробництво	41801	16300	-25501	39,0	-61,0	12,7	4,3	-8,4
Готова продукція	51	66	15	129,4	29,4	0,0	0,0	0,0
Товари								
Дебіторська заборгованість за товари, роботи	3318	107930	104612	3252,9	3152,9	1,0	28,4	27,4
Дебіторська заборгованість за рахунками:								
з бюджетом	4077	4899	822	120,2	20,2	1,2	1,3	0,0
за виданими авансами	40358	21847	-18511	54,1	-45,9	12,3	5,7	-6,5
із внутрішніх розрахунків	152603	165122	12519	108,2	8,2	46,4	43,4	-3,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	2027	2887	860	142,4	42,4	0,6	0,8	0,1
Поточні фінансові інвестиції	7948	3898	-4050	49,0	-51,0	2,4	1,0	-1,4
Гроші та їх еквіваленти:								
Рахунки в банках	9810	18206	8396	185,6	85,6	3,0	4,8	1,8
Інші оборотні активи	4687	6978	2291	148,9	48,9	1,4	1,8	0,4
Усього оборотні активи	**328544**	**380542**	**51998**	**115,8**	**15,8**	**100,0**	**100,0**	

3.4. Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань

Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань - таблиця 3.4.

Таблиця 3.4

Аналіз структури і динаміки поточних зобов'язань

Найменування показника (статті балансу)	тис. грн.			Темп росту, %	Темп приросту, %	Питома вага, %		
	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст			на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст
Поточні зобов'язання								
Короткострокові кредити банків	8693		-8693		-100,0	7,1		-7,1
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями								
Векселі видані								
Кредиторська заборгованість за товари, роб	7755	27480	19725	354,4	254,4	6,3	17,7	11,4
Поточні зобовязання за розрахунками:								
за одержаними авансами	102346	115651	13305	113,0	13,0	83,3	74,4	-8,9
з бюджетом	73	5368	5295	7353,4	7253,4	0,1	3,5	3,4
зі страхування								
з оплати праці	26	62	36	238,5	138,5	0,0	0,0	0,0
Поточні забезпечення	3365	5223	1858	155,2	55,2	2,7	3,4	0,6
Із внутрішніх розрахунків	520	1583	1063	304,4	204,4	0,4	1,0	0,6
Інші поточні зобов'язання	96	1	-95	1,0	-99,0	0,1	0,0	-0,1
Усього поточні зобов'язання	**122874**	**155368**	**32494**	**126,4**	**26,4**	**100,0**	**100,0**	

Поточні зобов'язання за звітний період зросли на 32 494 тис. грн.

Зросла кредиторська заборгованість за одержаними авансами на 113%, питома вага цієї заборгованості на кінець звітного періоду склала 74,4 %., кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 19 725 тис. грн, питома вага цієї заборгованості на кінець звітного періоду склала 17,7%.

3.5 Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності

Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності приведено у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Аналіз фінансового стану платоспроможності та ліквідності

Найменування показника	Нормативе значення	на 01.01. 2020р.	на 31.12. 2020р.	Абсолютний приріст	Темп росту, %	Темп приросту, %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.2...0.5	0,08	0,12	0,04	146,8	46,8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.5…1.0	0,5	1,0	0,52	206,7	106,7
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	2.0…3.0	2,7	2,4	-0,22	91,6	-8,4

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань. До найбільш ліквідної частини активів належать грошові кошти та їх еквіваленти. Показник демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно.

Коефіцієнт швидкої ліквідності індикатор короткострокової ліквідності компанії, який вимірює здатність компанії вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів. До високоліквідних активів можна віднести грошові кошти та їх еквіваленти, дебіторську заборгованість і т.д. Цей показник показує рівень платоспроможності компанії.

Коефіцієнт покриття відображає співвідношення оборотного капіталу і поточних зобов'язань , тобто можливість погашення боргів за рахунок розпродажі усіх оборотних активів. Це дозволяє підприємству повністю покрити поточні зобов'язання, не розпродуючи необоротні активи.

У звітному періоді коефіцієнти ліквідності знаходяться в рамках нормативних значень, Це свідчить про те, що достатня кількість грошових коштів для погашення поточних зобов'язань підприємства та його високому рівні платоспроможності. У той же час, на показник загальної ліквідності значний вплив чинить розмір вартості цінних паперів, що має високі ризики до зниження.

4. Екологічні аспекти

На підприємстві діє інтегрована Система екологічного управління ПрАТ «Турбогаз». Контроль основних екологічних характеристик ПрАТ «Турбогаз» в 2020 році здійснювався відповідно до Процедури П 09.07 «Моніторинг та вимірювання основних екологічних характеристик».

Визначення екологічних характеристик ПрАТ «Турбогаз» здійснювалося експериментально-розрахунковим методом і шляхом проведення контрольних випробувань і вимірювань.

Перевищення лімітів утворення відходів та норм допустимих викидів в атмосферу, встановлених для ПрАТ «Турбогаз» на 2020 р виявлено не було.

Діяльність Товариства в області екології спрямована на досягнення наступних цілей в 2020 році:

- вдосконалення системи екологічного управління Товариства шляхом розробки одного нового нормативного документа, на заміну існуючого нормативного документа Системи екологічного управління Товариства;
- зниження споживання кількості електричної енергії шляхом проведення заміни наявних в Товаристві джерел світла на більш ефективні;
- підвищення ефективності використання газу, що застосовується для опалення, шляхом проведення комплексу робіт на одному об'єкті інфраструктури Товариства;
- зниження споживання кількості теплової енергії шляхом проведення заходів на двох об'єктах інфраструктури Товариства;
- недопущення випадків претензій з боку зацікавлених сторін до екологічних аспектів діяльності Товариства.

У 2020 р. роботи по забезпеченню функціонування інтегрованої Системи екологічного управління ПрАТ «Турбогаз» проводилися в наступних напрямках:

- вдосконалення інтегрованої Системи екологічного управління;

- виконання вимог державних нормативних документів і нормативних документів Системи екологічного управління ПрАТ «Турбогаз»;

- виконання заходів, намічених затвердженим документом «Цілі і завдання ПрАТ «Турбогаз» в області екології на 2020 рік»;

- відстеження змін законодавства України в галузі екології;

- контроль основних екологічних характеристик впливу Товариство на навколишнє середовище. Розміщення і утилізація відходів;

- контроль функціонування Системи екологічного управління в ПрАТ «Турбогаз

На протязі звітного 2020 року інтегрована Система управління якістю ПрАТ«Турбогаз» двічі піддавалася зовнішнім аудитам, а саме:

- сертифікаційному аудиту Товариства на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001: 2015, який здійснювався представниками TUV Rheinland;

- наглядовому аудиту ПрАТ «Турбогаз» на відповідність національному стандарту ДСТУ ISO 9001: 2015, які здійснювалися представниками ДП «Харківстандартметрологія».

Результати наглядової інспекції та наглядових аудитів позитивні.

5. Кадрова політика та соціальні аспекти

Кадрова політика ПрАТ «Турбогаз» - це цілісна стратегічно орієнтована політика роботи з персоналом підприємства.

Кадрова політика визначає цілі, завдання та принципи їх реалізації в області забезпечення підприємства кадрами. Спрямована на ефективне використання людських ресурсів, своєчасне забезпечення кваліфікованими кадрами, вдосконалення корпоративної культури підприємства, створення мотивації до підвищення професійного рівня співробітників підприємства.

Основними цілями Кадрової політики є:

- збереження, зміцнення і розвиток кадрового потенціалу на підприємстві;
- залучення кваліфікованого персоналу для вирішення поточних і перспективних завдань підприємства;
- підтримання ефективної системи мотивації та стимулювання персоналу;
- формування і зміцнення корпоративної культури підприємства;

Найважливішими умовами досягнення стратегічних цілей підприємства є виконання всіма співробітниками своїх посадових обов'язків, відповідальність керівників за планування, реалізацію і контроль прийнятих рішень в рамках своєї компетенції, виконання підлеглими розпоряджень і вказівок керівників, неухильне дотримання трудової дисципліни.

Правила поведінки на підприємстві регламентуються:

- Трудовим кодексом України;
- Правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- Посадові обов'язки, права і відповідальність закріплені в посадових інструкціях, положеннях і нормативних локальних актах підприємства.

Система цільового навчання і підвищення кваліфікації співробітників, здійснюється наступним чином:

- підготовка кадрів з відривом від виробництва;
- підготовка кадрів без відриву від виробництва;
- перепідготовка кадрів;
- навчання суміжним професіям;

Прагнення працівників до підвищення кваліфікації підтримується і стимулюється керівництвом підприємства, як морально, так і матеріально.

Порушення вимог нормативних локальних актів підприємства, розглядається, як серйозний проступок, що підлягає відповідному покаранню, як матеріального, так і дисциплінарного характеру, аж до звільнення співробітника.

ПрАТ «Турбогаз» надає своїм співробітникам можливість брати участь в оптимізації своєї роботи, діяльності структурних підрозділів і підприємства в цілому.

Оплату праці працівників, які перебувають у трудових відносинах з Товариством, проводити відповідно до Кодексу законів про працю України, Закону України «Про оплату праці» та Статутом ПАТ «Турбогаз», а також положеннями ПрАТ «Турбогаз» та іншими нормативними актами. Формування системи оплати праці здійснювати шляхом ранжирування посад. Критерієм при ранжируванні посад є рівень впливу позиції посади на Товариство в цілому і від впливу на кінцевий результат. Система оплати праці являє собою ієрархічну структуру посад, де оплату праці вибудовано по наростаючому принципу.

Заробітна плата складається з:

- Основної заробітної плати;
- Додаткової заробітної плати у вигляді доплат, надбавок, компенсацій;
- Додаткової заробітної плати у вигляді інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Всі зобов'язання Товариства щодо оплати праці, гарантійних, компенсаційних виплат та інших соціальних норм забезпечуються відповідно до чинного законодавства та колективного договору.

Як видно з табл. 5.1. за звітний період чисельність працюючих збільшилась на 7 осіб, та в абсолютному значенні склала - 190 чол.

Таблиця 5.1

Показник	кількість, чол.		Зміна, чол.	Темп зростання,%	Питома вага, %	
	на 1.01. 2020 р	на 1.01. 2021 р			на 1.01. 2020р	на 1.01. 2021
Чисельність працюючих	183	190	7	103,8	100,0	100,0
Вікова структура персоналу:						
від 15 до 35	49	50	1	102,0	26,8	26,3
від 36 до 49	46	56	10	121,7	25,1	29,5
від 50 до 54	14	16	2	114,3	7,7	8,4
від 55 до 59	21	16	-5	76,2	11,5	8,4
понад 59	53	52	-1	98,1	29,0	27,4
Статева структура персоналу:						
чоловіки	104	110	6	105,8	56,8	57,9
жінки	79	80	1	101,3	43,2	42,1
Освітня структура персоналу:						
середнє	16	17	1	106,3	8,7	8,9
базову вищу	9	10	1	111,1	4,9	5,3
вища	158	163	5	103,2	86,3	85,8
в т.ч. кандидати та доктора наук	4	5	1	125,0	2,2	2,6

Відбулися зміни у віковій структурі персоналу:

- Питома вага молодих фахівців і працівників молодше 35 років збільшилась на 1 чоловіка, та становить 26,3%;
Працівників у віці від 36-49 збільшилася на 10 чол., та становить 29,5%;
Працівників у віці від 50-54 збільшилася на 2 чол., та становить 8,4%;
Працівників у віці від 55-59 зменшилася на 5 чол., та становить 8,4% ;
Працівників у віці понад 59 зменшилася на 1 чол., та становить 27,4% ;
- Питома вага чоловіків перевищує питому вагу жінок та становить 57,9%;
- Питома вага жінок становить 42,1%.
- Питома вага працівників з вищою освітою збільшилась на 5 чол.- до 85,8%.

Головними напрямками соціальної політики підприємства є: соціальна підтримка і допомога працівникам підприємства та членів їх сімей. Істотну роль грає виконання положень Колективного договору.

Соціальна політика спрямована на захист положення працівників підприємства в багатьох сферах їх культурно-побутового життя і реалізується через систему пільг і гарантій.

Товариство створює на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечує дотримання вимог законодавства щодо прав працівників у в галузі охорони праці.

З цією метою Товариство забезпечує функціонування системи управління охорони праці.

Товариство розробило за участю сторін колективного договору комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів та реалізує їх.

Ефективне використання людських ресурсів забезпечує високі результати, які роблять наше підприємство сильним і успішним.

6. Ризики

Керівництво Товариства визнає, що діяльність Товариства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. До таких ризиків віднесено:

* кредитний ризик
* ринковий ризик, який включає:
    - відсотковий ризик
    - валютний ризик
    - ризик зміни цін на товари
* ризик ліквідності

Управління ризиками керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

6.1. Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик того, що Товариство понесе фінансові збитки, так як одна сторона контракту не зможе виконати свої зобов'язання по фінансовому інструменту чи клієнтському договору і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Товариство наражається на кредитний ризик, пов'язаний з його операційною діяльністю (насамперед, в частині торгової дебіторської заборгованості).

Управління кредитним ризиком, пов'язаним з клієнтами, здійснюється у відповідності зі встановленою політикою, процедурами та системою контролю. У межах системи управління ризиками Товариство здійснює заходи для мінімізації впливу кредитного ризику:

- встановлення внутрішнього обмеження обсягу дебіторської заборгованості;
- контроль за структурою дебіторської заборгованості;
- аналіз платоспроможності контрагентів;
- здійснення заходів щодо недопущення наявності простроченої дебіторської заборгованості.

Кредитна якість клієнта оцінюється на основі оцінки кредитного рейтингу, виходячи з даної оцінки визначаються індивідуальні ліміти на поставку товарів, робіт чи послуг. Здійснюється регулярний моніторинг непогашеної дебіторської заборгованості клієнтів.

Необхідність визнання знецінення аналізується на кожну звітну дату індивідуально по кожному великому клієнту. Крім того, суми до отримання від дрібних дебіторів об'єднані в однотипні групи та перевіряються на предмет знецінення на колективній основі. За звітний період фінансові активи не знецінилися. Товариство не має майна, яке передане в заставу в якості забезпечення належної йому заборгованості. Товариство оцінює концентрацію ризику відносно торгової дебіторської заборгованості як низьку.

6.2. Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на комплектуючі вироби та матеріали, відсоткових ставок та валютних курсів.

Ризик зміни процентної ставки– це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків по фінансовому інструменту буде змінюватись внаслідок несприятливих змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Товариства усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Товариства, так і на справедливу вартість чистих активів. Ризик зміни ринкових процентних ставок не значний.

Для оцінки можливих коливань на комплектуючі вироби та матеріали Товариство використовувало історичну волатильність цін на товарному ринку.

Товариство визнає, що обґрунтовано можливим є коливання ринкових цін. Проведений аналіз чутливості заснований на припущенні, що всі інші параметри залишатимуться незмінними.

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків по фінансовому інструменту буде змінюватись у зв'язку зі змінами в валютних курсах.

Система ідентифікації і оцінки валютних ризиків Товариства включає:

- Інформацію щодо валютної позиції Товариства за видами іноземних валют,
- Методи аналізу коливань валютних курсів для оцінки обсягів можливих втрат,

- Методи оцінювання економічного валютного ризику як непрямого впливу змін валютного курсу на вартість активів, що деноміновані у національній валюті.

Система управління валютними ризиками в Товаристві включає:

- Правила та процедури визначення лімітів валютних позицій та контролю за їх дотриманням у відповідності до рішень керівництва товариства,
- Заходи з обмеження валютних ризиків.

Ризик Товариства відносно зміни обмінних курсів іноземної валюти присутній і обумовлений тим, що підприємство отримує дохід від реалізації готової продукції за кордон та здійснює операції з продажу валютної виручки. На протязі 2020 року валютний курс коливався, що призвела до отримання доходів Товариства від продажу валюти у сумі 215 тис.грн., витрати на купівлю-продаж валют 443 тис.грн. Дохід від операційної курсової різниці склав 12 089 тис.грн., втрати від операційної курсової різниці склали 6 312тис.грн.

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають внаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним фактором цінового ризику є зміни цін на товари, які Товариство придбає для основної діяльності. Операційна діяльність Товариства вимагає придбання комплектуючих та матеріалів для виготовлення турбодетандерних агрегатів та енергозберігаючих утилізаційних турбодетандерних установок. Згідно прогнозу необхідних закупок необхідних матеріалів на наступний рік Товариство виконує хеджування ризику зміни цін закупок. Очікується, що вірогідність вірного прогнозу досить висока.

6.3. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що Товариство матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу. Товариство здійснює контроль за ризиком дефіциту грошових коштів, використовуючи інструмент планування поточної ліквідності.

Система ідентифікації і оцінки ризику ліквідності Товариства включає:

- Систему оцінки рівня ліквідності активів;
- Систему класифікації активів за рівнем ліквідності;
- Процедури інформування посадових осіб та органів управління товариства про зміни ліквідності активів;
- Оцінку можливих втрат при реалізації активу внаслідок недостатньої ліквідності.

Метою Товариства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю, шляхом використання власних коштів. Товариство має доступ до джерел фінансування в достатньому обсязі, а терміни погашення заборгованості, яка має бути виплачена протягом 12 місяців, за домовленістю з поточними кредиторами можуть бути перенесені на більш пізні дати.

Товариство аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, зобов'язаннями, а також прогнозні потоки грошових коштів від операційної діяльності.

7. Дослідження та інновації

Загальна трудомісткість робіт, які виконуються на перспективу, склала 4,2% від фактичної виробничої потужності в 2020 р. Дані роботи проводилися в області перспективних розробок і дослідно-конструкторських робіт для об'єктів потенційних Замовників різних країн.

Інноваційні розробки інженерних підрозділів використовуються Товариством для формування перспективних планів маркетингової діяльності, з метою пошуку зацікавлених інвесторів і формування потенційного ринкового попиту на науково-технічну продукцію ПрАТ «Турбогаз», при тісній взаємодії виробничих, наукових, комерційних і маркетингових служб.

Витрати на дослідження та розробки відносяться на витрати по мірі їх виникнення.

8.Фінансові інвестиції

Товариство обліковує **довгострокові фінансові інвестиції** як інші фінансові інвестиції. Станом на 01.01.2020 вони складають 6 637 тис. грн.
Довгострокових фінансових інвестицій станом на початок та кінець 2020 року:

	31 грудня 2020 р.	31 грудня 2019р.
ДП «Дослідний завод ПАТ «Турбогаз»	6 637	6 637
Разом	**6 637**	**6 637**

Доля Товариства в статутному капіталі юридичної особи ДП «Дослідний завод ПрАТ «Турбогаз» складає 100 %.

Поточні фінансові інвестиції це інвестиційні сертифікати ПВІФ "АРМАТ" НВЗТ ТОВ КУА "Спагія" та складають 3 898 тис.грн. Поточні фінансові інвестиції- це активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку чи збитку.

Знецінення вказаних фінансових активів у 2020 році визнано на суму 4 050 тис. грн.

9.Перспективи розвитку

У звітному періоді продовжувалась цілеспрямована робота з потенційними клієнтами як на внутрішньому ринку, так і на ринках Узбекистану, Білорусії, Туреччини, Казахстану, Італії, Єгипту, Фінляндії, Індії.

В рамках обраного напрямку маркетингової політики, а саме: цільової інформаційно-рекламної діяльності, розроблено та впроваджено нову версію сайту ПрАТ «Турбогаз». В сучасних умовах обміну інформації одним з методів просування продукції ПрАТ «Турбогаз» використовується скайп-конференції. Активно використовуються для

потенційних замовників нові рекламні матеріали – презентації, флеш-карти, буклети детандер-компресорів та детандер-генераторів російською та англійською мовами.

Також продовжені роботи, у тому числі з маркетингових досліджень, спрямовані на освоєння нових непрофільних для ПрАТ «Турбогаз» сегментів ринків збуту продукції, затребуваної як на традиційних ринках, так і на ринках інших країн.

10.Корпоративне управління

Згідно статуту, метою діяльності Товариства є здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах акціонерів Товариства, максимізації добробуту акціонерів у вигляді зростання ринкової вартості акцій Товариства, створення, освоєння виробництва та постачання для потреб газової та нафтової промисловості устаткування для буріння, добування, підготовки, транспортування та переробки природного газу та нафти, а також устаткування для інших галузей народного господарства, розширення номенклатури та якості товарів та послуг, що пропонуються, участь в прискореному впровадженні науково-технічних досягнень, наукове сприяння в галузі охорони навколишнього середовища, реалізація виробничо-економічних і соціально-культурних інтересів акціонерів Товариства і осіб, що працюють за наймом, а також здійснення інших поставлених перед ним завдань, що входять до його правоздатності.

Управління Товариством здійснюють:
- вищий орган Товариства – Загальні збори акціонерного Товариства (у подальшому – Загальні збори);
- Наглядова Рада Товариства (у подальшому – Наглядова Рада);
- Виконавчий орган Товариства - Правління Товариства (у подальшому – Правління);
- Ревізійна комісія Товариства (у подальшому – Ревізійна комісія).

Загальні збори акціонерів є вищим органом управління, що здійснює управління діяльністю Товариства в цілому, визначає цілі та основні напрямки діяльності. Товариство щороку скликає Загальні збори (річні Загальні збори). Річні Загальні збори проводяться не пізніше 30 квітня наступного за звітним року. Усі інші Загальні збори, крім річних, вважаються позачерговими.

Наглядова рада акціонерного товариства є органом, що здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної статутом та Законом України «Про акціонерні товариства, контролює та регулює діяльність Правління. Кількісний склад Наглядової ради визначається згідно чинного законодавства та становить 5 осіб.

Виконавчим органом Товариства є Правління, яке здійснює управління його поточною діяльністю. За поданням Голови Наглядової ради, на першому засіданні Наглядової ради після її обрання, обирається (призначається) Голова Правління Товариство.

Персональний склад членів Правління затверджується Наглядовою радою за поданням новообраного Голови Правління не пізніше ніж через 30 днів після його обрання. Кількісний склад Правління визначається Наглядовою радою за поданням Голови Правління, але не може бути менше 3 осіб.

Органи управління Товариством діють на підставі законодавства України, Статуту, а також положень про Наглядову Раду, Ревізійну комісію, Правління.

Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства Загальні збори обирають Ревізійну комісію в складі 3-х (трьох) членів Ревізійної комісії. Права та обов'язки членів Ревізійної комісії визначаються положенням про Ревізійну комісію, а також договором, що укладається з кожним членом Ревізійної комісії.

Станом на 31.12.2020р.статутний капітал Товариства становить 14 829 906,00 грн. (чотирнадцять мільйонів вісімсот двадцять дев'ять тисяч дев'ятсот шість гривень 00 копійок).

Статутний капітал Товариства поділено на 4 237 116 (чотири мільйони двісті тридцять сім тисяч сто шістнадцять) штук простих іменних акцій, номінальною вартістю 3,50 (три гривні п'ятдесят копійок) кожна.

Дивіденд - частина чистого прибутку Товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію. Рішення про виплату дивідендів та їх розмір за акціями приймається Загальними зборами Товариства.

Товариство виплачує дивіденди виключно грошовими коштами, дивіденди за 2019 рік не нараховувались.

Голова правління Купригін О.В.

Головний бухгалтер Олефіренко Г.М.